

Kungälv kommun
kommun@kungalv.se
Ert Dnr KS2019/0265

Förslag till detaljplan för bostäder och förskola, Ullstorp, Dammbergen, Kungälv kommun, Västra Götalands län

Handlingar daterade 2024-10-30 för samråd enligt 5 kap. 11 och 11 c §§ plan- och bygglagen (PBL 2010:900), utökat förfarande

Länsstyrelsens samlade bedömning

Länsstyrelsen lämnar följande bedömning enligt 5 kap. 14 § plan- och bygglagen (PBL 2010:900).

Länsstyrelsen bedömer med hänsyn till ingripandegrunderna i 11 kap. 10 § PBL och nu kända förhållanden att frågor som berör miljö kvalitetsnormer samt hälsa och säkerhet måste lösas på ett tillfredsställande sätt i enlighet med vad som anges nedan för att ett antagande inte skall prövas av Länsstyrelsen.

Länsstyrelsen råder också kommen till att genomföra en parallell prövning avseende artskyddsförordningen. Som framgår under kap. rådgivning, avsnittet naturmiljö så behöver kommunen utreda om planen kan genomföras utan hinder av artskyddsbestämmelserna.

Kommunen behöver vidare utveckla och förtydliga sitt resonemang kring berörda fornlämningars värde och planens förväntade effekter och konsekvenser för kulturmiljön. Länsstyrelsens bedömning är att planförslaget riskerar att leda till stora negativa konsekvenser för de fornlämningar som finns inom planområdet. Eftersom den uppdragsarkeologiska processen kan vara mycket tidsödande bör kommunen i god tid ansöka om tillstånd till ingrepp i fornlämning.

Synpunkter på sådant som kan aktualisera prövning

Länsstyrelsen bedömer med hänsyn till ingripandegrunderna i 11 kap. 10 § PBL och nu kända förhållanden att frågor som berör miljökvalitetsnormer samt hälsa och säkerhet måste lösas på ett tillfredsställande sätt i enlighet med vad som anges nedan för att ett antagande inte skall prövas av Länsstyrelsen.

Motiv för bedömningen

Prövningsgrunder redovisar Länsstyrelsens synpunkter vilka ska uppfyllas för att det antagna planförslaget inte ska riskera överprövning. Råd och synpunkter handlar om anvisningar för att planförslaget ska uppfylla lagstiftningens krav.

Prövningsgrunder enligt PBL 11 kap. 10 §

Enligt 11 kap. 10 § ska Länsstyrelsen överpröva kommunens antagandebeslut av en plan eller områdesbestämmelser om dessa kan antas strida mot någon av de fem prövningsgrunderna.

- Riksintresse (både MB kap 3 och 4, se listan i webbgis)
- Mellankommunala frågor och regionala förhållanden
- Miljökvalitetsnormer (MKN) (MB 5 kap, luft och vatten)
- Strandskydd (MB 7kap)
- Hälsa och säkerhet (risk för olyckor, översvämning, erosion) geoteknik

Länsstyrelsen anser att nedanstående exploatering aktualiserar nedanstående ingripandegrunder och behöver hanteras enligt nedanstående synpunkter.

Miljökvalitetsnormer (MKN) för vatten

Kommunen har tagit fram en dagvattenutredning (Ramböll, 2024-06-19) där föreslagen exploatering innebär att vatten som idag avrinner mot Grannebyån kommer att ledas mot Nordre älv. Vidare kommer krossdiken, dammar och så vidare att anläggas för att

hantera föroreningsrening och fördröjning. Om planerade åtgärder genomförs ökar ett antal av de beräknade parametrarna.

I planbeskrivningen saknas en tydlig beskrivning av planens recipienter samt en beskrivning av hur dagvattenreningen inom planområdet ska gå till.

Enligt 2 kap. 10 § PBL får planläggning inte medverka till att en miljökvalitetsnorm, MKN, enligt 5 kap Miljöbalken överträds. Kommunen måste därför visa hur planerade åtgärder påverkar vattenkvaliteten inom de vattenförekomster som kan beröras av planområdet samt hur de påverkar möjligheterna att nå uppsatta MKN för Vatten.

Kommunen har i sitt resonemang summerat haltökningar och haltminskningar innan och efter planens genomförande. Beräkningarna blir missvisande då föroreningar som tidigare leddes mot Grannebyån (Älgöfjorden) nu kommer att ledas mot Nordre älv med en annan slutrecipient. Detta innebär egentligen en större haltökning än vad som nu har redovisats då belastningen till Grannebyån innan exploatering inte ska ingå som en del i föroreningshalten innan exploatering. Kommunen behöver på ett tydligare sätt redovisa hur minskningen i belastning för Grannebyån leder till en ökning för Nordre älv och vad den ökningen innebär. Resonemang kopplat till ökande föroreningar ska genomföras på kvalitetsfaktor- och parameternivå. Nordre älv har till exempel totalfosfor från urban markanvändning som en utpekad påverkanskälla.

Vidare önskar länsstyrelsen en tydligare redovisning av vilka reningsåtgärder som har ingått i beräkningarna i StormTac. Det bör endast vara reningslösningar som är säkerställda på plankartan då övriga installationer inte går att garantera och därför inte kan tillgodoräknas. Här gäller detsamma för fördröjning.

Kommunen behöver på ett mer fördjupat sätt redovisa varför Grannebyån inte skulle påverkas negativt av det bortfall av tillflöde som blir när nederbörd avleds mot Nordre älv i stället för mot Grannebyån. Under perioder med låga flöden kan även ett mindre tillrinningsområde tillföra betydande vattenmängder till en vattenförekomst med till exempel höga fiskvärden.

I nuvarande underlag planeras en damm utanför planområdet för att hantera del av fördröjning. Om detta är en förutsättning för planens genomförande behöver det redovisas hur dess placering säkerställs. Även om området där den ska ligga idag är omnämnt som natur kan förutsättningarna ändras. I planbeskrivningen nämns också att exploatören ska ansvara för avrinning från naturmark. Ligger området inom verksamhetsområde för dagvatten är det VA-huvudmannens ansvar att hantera fördröjning och rening. Fastighetsägaren ansvarar för avledning mot en anvisad punkt. Kommunen behöver förtydliga hur fördröjning från den ökade hårdgöringsgraden inom området kommer att hanteras.

I dagvattenutredningen beskrivs att området idag inte ingår i område med kommunalt huvudmannaskap men att det kan komma att göra det i framtiden och i planbeskrivningen står det att det ska göra det efter utbyggnad. Kommunen behöver tydligare redovisa när detta ska ske då det styr hur dagvattenlösningar säkerställs. Ingår planområdet i verksamhetsområde för dagvatten med säkerställda ytor på plankartan så ansvarar VA-huvudmannen för att en utbyggnad av dagvattensystemet sker efter hand som byggnation tillförs området. I det fall området inte gör det så kan det dröja innan dagvattensystemet byggs ut till den grad som behövs.

Hälsa - Buller

Länsstyrelsen delar kommunens bedömning vad gäller den framtida bullersituationen i området och behovet av dämpning vid den planerade förskolan. Förslaget behöver dock förtydligas med en kompletterande redovisning som även visar hur de förväntade maximala bullernivåerna förhåller sig till bebyggelsen inom planområdet samt hur den angränsande befintliga förskolan påverkas av tillkommande trafik.

Säkerhet – Översvämningsrisk pga. skyfall

Kommunen har beskrivit konsekvenserna vid ett skyfall. Området som planeras för bebyggelse på Dammsbergen ligger på en höjd och är inte i riskzonen för stigande havsnivåer eller kraftiga regn. Det finns två större lågpunkter inom respektive utanför planområdet. På plankartan finns en fördröjningsyta (fördröjningsyta2) planerad i den södra lågpunkten. I dagvattenutredningen ges förslag på ett avskärande dike som kan leda vatten till fördröjningsytan för att inte förvärra för lågpunkten sydost om planområdet. Om föreslaget

avskärande dike samt fördröjningsyta (fördröjningsyta2) är en förutsättning för att inte försämra översvämningensrisken vid ett skyfall för befintlig lågpunkt och omkringliggande bostäder behöver diket säkerställas i plankartan. Kommunen behöver även förtydliga om fördröjningsyta2 har tillräcklig kapacitet vid ett skyfall och att planerad exploatering inte förvärrar översvämningensrisken för befintlig bebyggelse vid lågpunkten utanför planområdet.

Kommunen har säkerställt en alternativ räddningsväg på plankartan, vilket är positivt.

Säkerhet - Stabilitet

Stabiliteten behöver klarläggas för hela planområdet inklusive naturområdena. Länsstyrelsen stödjer SGI:s yttrande i sin helhet. Se SGI:s yttrande, daterat 2025-06-11. Nödvändiga åtgärder behöver säkerställas på ett plantekniskt godtagbart sätt.

Råd enligt PBL och MB

Förhållande till ÖP

Planförslaget är inte förenligt med gällande översiktsplanen. Planområdet är utpekad som närströvområde. Planen bedrivs därav med utökat förfarande.

Allmänna intressen

Kommunen anger att planområdet utgör ett strövområde av betydelse för en större omgivning än de närmaste liggande bostadsområdena. Kommunen belyser dock inte själva närmare vilka konsekvenser exploateringen innebär för allmänheten som idag nyttjar området. Med tanke på att planområdet i översiktsplanen är utpekad som närströvområde så anser länsstyrelsen att kommunen bör ta fram en mer omfattande konsekvensanalys avseende hur föreslagen exploatering påverkar värden för friluftsliv och rekreation för de närboende samt bredare allmänhet som besöker strövområdet.

Naturmiljö

Av avsnitt 7.2 i MKB:n framgår att efterfrågan på bostadsytor varit drivande inför framtagandet av den aktuella detaljplanen. Det

aktuella området är inte utpekade som område för bostäder i aktuell översiktsplan. Lokaliseringsutredningen från 2019, som MKB:n hänvisar till, finns inte som del av planhandlingarna. Det är inte tydligt hur påverkan och effekter på naturmiljö och skyddade arter har beaktats i valet av lokalisering.

I sitt yttrande i avgränsningssamrådet framförde länsstyrelsen bland annat följande. Det finns i genomförd naturvärdesinventering tydliga indikationer på att planen skulle kunna få negativa effekter på biologisk mångfald. Området är oexploaterat och kuperat. Här finns höga naturvärden och en variation av naturtyper och ekologiska strukturer.

Området är enligt genomförda artinventeringar lämpligt som fortplantningsområde och viloplats för större vattensalamander och åkergroda – strikt skyddade arter – samt även vanlig groda, mindre vattensalamander och vanlig padda. Därutöver har området en art- och individrikedom av häckande fåglar som överstiger genomsnittet av bohuslänska skogar av motsvarande typ och storlek. Drygt 50 fågelarter registrerades under omständigheter som tyder på häckning, däribland entita, mindre hackspett och grönsångare. Tätheten av grönsångaren är anmärkningsvärt hög. Undersökningar visar också på en hög mångfald av fladdermusarter i området, även om aktiviteten var ganska låg.

Länsstyrelsen delade kommunens bedömning att det inte kan utslutas att planen kan innebära en betydande miljöpåverkan. Länsstyrelsen rekommenderade att miljökonsekvensbeskrivningen innehåller följande med avseende på naturmiljö och skyddade arter.

- a) om skyddade djurarter förekommer inom områden som omfattas av planerade åtgärder, och arterna använder området för fortplantning, övervintring eller för vila (till exempel häckning inklusive födosöksrevir, yngelplatser, rastplatser, dagvisten), samt hur otillåten störning eller skada kan minimeras eller undvikas, genom att åtgärden anpassas eller skyddsåtgärder vidtas.
- b) hur förutsättningarna är för de skyddade arter som genom planerade åtgärder förlorar områden för fortplantning, vila och övervintring att tillgodose sina behov i närområdet, och om det krävs anpassningar och skyddsåtgärder för att populationerna ska finnas kvar i området. Närområdet ska

avgränsas utifrån den berörda artens (parets eller populationens) lokala revir eller hemområde.

- c) om åtgärden leder till en störning genom buller, mänsklig aktivitet, habitatförstörelse eller annat, och vilken betydelse störningen har för möjligheten att bibehålla eller återupprätta populationen av berörda fågelarter till en tillfredsställande nivå, och om anpassningar och skyddsåtgärder kan leda till att störningen uteblir eller minimeras.
- d) om åtgärden riskerar leda till att en lokal population av nationellt fridlysta djur och växter försvinner, samt hur påverkan på arter kan minimeras eller undvikas, genom att åtgärden anpassas eller skyddsåtgärder vidtas.

Av MKB:n framgår att ett område med höga naturvärden inte tas med i planområdet. Planområdet begränsas till skogens södra del som karaktäriseras av blandskog i olika åldrar med stor andel tall och björk och inslag av död ved.

Uppgifter om skyddade groddjur och fåglar är desamma som i avgränsningssamrådet. I den södra delen finns ett antal groddjursdammar (fortplantningsområden). Fågelarterna entita, gråkråka, grönfink, grönsångare, svartvit flugsnappare och ärtsångare förväntas häcka i planområdet. Nordfladdermus har observerats inom planområdet, och den bedöms även fortplanta sig norr om planområdet.

Länsstyrelsen noterar att halva planområdets skogsmark kommer att omvandlas till bostadsområde, emellertid inga naturmiljöer med högre naturvärden (naturvärdesklass 1 och 2). Även naturmiljöer med lägre naturvärdesklass kan dock ha stor betydelse för skyddade arter. Till exempel är det viktigt för den ekologiska funktionen att det finns naturliga stråk och samband kvar i området, som möjliggör för djur att röra sig fritt mellan fortplantningsområden, viloplatser och jaktmarker.

Länsstyrelsens bedömning

Påverkan och effekter på groddjur

Länsstyrelsen noterar att bara vanlig padda fortplantar sig i dammar som försvinner om planen genomförs. Den vanliga paddans

livsmiljöer har inte skydd genom artskyddsförordningen. Den aktuella dammen bedöms dessutom riskera torka ut under torrare perioder. Det kan därför ifrågasättas om den stadigvarande används för fortplantning. Länsstyrelsen kan mot den här bakgrunden dela bedömningen att påverkan på dammar som sådana i området inte leder till att artskyddsförordningens förbud aktualiseras. Det framgår inte om det finns särskilda strukturer i landskapet där groddjur kan förutses övervintra, eller om groddjuren kan övervintra lite var som helst i det södra området. Dock framgår att förutsättningarna för groddjur är goda norr om planområdet. Slutligen noterar länsstyrelsen på plankartan att en grön infrastruktur bevaras inom planområdet, av betydelse särskilt för djur som groddjur som har sämre spridningsförmåga. Sammanfattningsvis ser Länsstyrelsen inga hinder mot att genomföra detaljplanen, med avseende på påverkan på skyddade groddjur.

Påverkan och effekter på fåglar

Alla fåglar har skydd i 4 § artskyddsförordningen. Bestämmelserna syftar till att åtgärder som kan försvåra bibehållandet eller återupprättandet av arternas populationer till en tillfredsställande nivå inte ska komma till stånd. Omständigheter som kan tala för att sådan risk föreligger är att arten är rödlistad, upptagen på fågeldirektivets bilaga 1 eller att arten genomgått en konstaterad kraftig minskning.

Arter är olika känsliga för påverkan, och vissa arter kan vara känsliga för störning även på exemplar-/revirnivå. Kännetecknande för känsliga arter är att de har långsam reproduktion, liten population och/eller dokumenterad känslighet för habitatförsämring och fragmentering.

Mot den här bakgrunden förtjänar duvhök, entita, mindre hackspett, nötkråka, ormvråk, röd glada och spillkråka särskild uppmärksamhet. Duvhök, röd glada och spillkråka bedöms dock inte häcka i området, och ormvråk, mindre hackspett och nötkråka bedöms häcka bara i det norra området. Entita bedöms dock häcka i planområdet. Arten är rödlistad som nära hotad. Dess ortstrohet och korta spridningslängder gör arten sårbar när landskapet fragmenteras i mindre och mindre habitatöar.

Resonemanget i MKB:n om effekter på fåglar är mycket allmänt hållet. Följande behöver klargöras:

- **Kan berörda entitor (berörda par/revir) finnas kvar i närområdet om planen genomförs?**
- **Vilken betydelse har planområdet för spillkråka, nötkråka och mindre hackspett?** Det framgår av MKB:n att de inte häckar i planområdet, men eftersom arternas hemområden ofta är stora är det av intresse om planområdet har eller saknar betydelse för arterna. Om livsmiljöer för arterna påverkas i planområdet behöver det framgå hur det påverkar kontinuerlig ekologisk funktion i berörda revir/hemområden.

Utan dessa uppgifter bedömer Länsstyrelsen att det inte är tillräckligt visat att planen kan genomföras utan hinder av artskyddsbestämmelser.

Påverkan och effekter på fladdermöss

I MKB:n anges att "Nuvarande populationer av fladdermöss bedöms kunna fortsätta existera i området. Då aktiviteten över lag uppskattats som låg så bedöms påverkan av planalternativet som liten negativ på fladdermöss." Länsstyrelsen vill erinra om att fladdermöss har ett strikt skydd i 4 a § artskyddsförordningen. Att en åtgärd har små effekter på populationen betyder inte per automatik att artskyddsreglerna efterlevs.

Vare sig MKB:n eller inventeringsrapporter innehåller de uppgifter som länsstyrelsen rått kommunen att ta fram (se särskilt punkterna a-b avseende fladdermöss). Det är inte tydligt på vilka grunder bedömningen görs att detaljplanen kan genomföras utan hinder av artskyddsförordningen; det finns uppenbarligen fladdermöss i det tänkta planområdet, och de kommer påverkas på något sätt om planen genomförs. Även om länsstyrelsen inte har några starka skäl att tro att artskyddsbestämmelserna avseende fladdermöss inte kan efterlevas, kan MKB:n bli mycket tydligare och mer lättläst om den anger uppgifter i enlighet med länsstyrelsens tidigare rekommendationer.

Påverkan och effekter på fridlysta växter

I naturvärdesinventeringen framgår att "De fridlysta kärlväxterna lopplummer och revlummer bildar större bestånd på några platser i blandskogen i södra delen av inventeringsområdet." I MKB:n saknas dock i allt väsentligt en redovisning av påverkan och effekter på

arterna. Länsstyrelsen råder kommunen att till granskningskedet redovisa uppgifter i enlighet med punkten d) ovan.

Synpunkter enligt annan lagstiftning

Artskyddsförordningen (2007:845)

Länsstyrelsen råder kommunen till att genomföra en parallell prövning avseende artskyddsförordningen. Som framgår under kap. rådgivning, avsnittet naturmiljö så behöver kommunen utreda om planen kan genomföras utan hinder av artskyddsbestämmelserna.

Vattenverksamhet, Miljöbalken 11 kap

Det finns flertalet befintliga vattenområden inom planområdet. Länsstyrelsen vill upplysa om att ingrepp i vattenområde innebär vattenverksamhet och ska antingen anmälas till länsstyrelsen eller sökas tillstånd för hos mark- och miljödomstolen.

Vid pålning och anläggande av byggnader med djup grundläggning kan bortledning av grundvatten under anläggningsskedet och/eller driftskedet bli aktuellt. Länsstyrelsen upplyser därför om att åtgärder som kan innebära bortledning av grundvatten innebär en vattenverksamhet som regleras i 11 kap. Miljöbalken. Bortledning av grundvatten är tillståndspliktig om det inte är uppenbart att vare sig allmänna eller enskilda intressen skadas genom vattenverksamhetens inverkan på vattenförhållandena. Det är verksamhetsutövarens ansvar att göra denna bedömning. I det fall åtgärden bedöms vara tillståndspliktig ska samråd utföras i tidigt skede med Länsstyrelsens vattenavdelning.

Hur eventuella vattenverksamheter ska hanteras bör beskrivas i planbeskrivningen.

I anslutning till planområdet finns enskilda brunnar. Planerad exploatering får inte påverka brunnarna negativt varken vad gäller kvalitet eller kvantitet.

Dagvatten från planområdet kommer att avledas mot det befintliga markavvattningsföretaget Munkegårde m.fl. och åtgärder kan komma att genomföras inom båtnadsområdet. Det är därför viktigt att samråda med markavvattningsföretaget. Vidare bör kommunen

se över att ompröva markavvattningsföretaget om ingrepp görs i båtnadsområdet eller om förändringar görs kring vilka som ingår som en del i markavvattningsföretaget.

Åtgärder som utförs för att skydda mot vatten med avsikt att varaktigt öka en fastighets lämplighet för till exempel bebyggelse kan innebära markavvattning enligt 11 kap. miljöbalken. Att anlägga en vall eller annan anläggning i eller vid vattenområde som skydd mot vatten kan därför innebära markavvattning. Frågan att utreda om det krävs åtgärder som innebär markavvattning och vilka fastigheter som är berörda ska prioriteras i det fortsatta planarbetet och beskrivas i planhandlingen. I Västra Götalands län är markavvattning förbjuden och om så avses utföras krävs dispens och tillstånd från Länsstyrelsen eller Mark- och miljödomstolen.

Länsstyrelsen vill lyfta att Vattenmyndigheten just nu arbetar med cykel 4 inom vattenförvaltningen. I arbetet ingår framtagande av en reviderad (preliminär) vattenförekomstfördelning och miljökvalitetsnormer enligt den nya fördelningen. Innan beslut om nya miljökvalitetsnormer för vatten fattats är det MKN för cykel 3 som gäller. I det fall åtgärder i vattenområden planeras som kan komma att genomföras från 2027 och framåt så kan det vara aktuellt att också se på de vattenförekomster som nämns som preliminära i VISS. Detta då den nya vattenförekomstfördelningen kan innebära att behovet av åtgärder för att nå god status kan bli större eller mindre beroende på om den aktuella vattenförekomstens yta/längd förändras mellan cykel 3 och 4. För mer information hänvisar vi till vattenmyndigheternas hemsida, [Vattenmyndigheterna](#), och VISS, [Välkommen till VISS](#).

Kulturmiljölagen

Planerad exploatering berör ett område med lång förhistorisk och historisk kontinuitet. Inom området som ska bebyggas finns ett flertal fornlämningar i form av förhistoriska boplatser, gravar, torplämningar, fossila åkrar och kolningsanläggningar. En arkeologisk utredning är genomförd. Något samråd med länsstyrelsen kring planförslagets utformning och innehåll i förhållande till befintliga fornlämningar har inte gjorts.

Kommunens ställningstagande är att planförslagets konsekvenser för kulturmiljön förväntas bli liten negativ. Argumenten är att de negativa effekterna till följd av att vissa fornlämningar behöver tas

bort vägs upp av att: de kommer att dokumenteras; att det i ett nollalternativ finns risk för skador på fornlämningar om nuvarande träd avverkas eller blåser ner; att tillgängligheten i området blir bättre för de fornlämningar som kommunen anser kan bevaras och att de berörda fornlämningarna ändå är svåra att se. Fornlämningarnas sammantagna värde bedöms generellt sett vara lågt.

Länsstyrelsens bedömning är att planförslaget riskerar att leda till stora negativa konsekvenser för de fornlämningar som finns inom planområdet. Dels till följd av att flertalet fornlämningar sannolikt behöver tas bort, dels på grund av att miljön runt eventuella kvarliggande fornlämningar blir starkt påverkad av moderna tillägg. Fornlämningar som avses skyddas med planbestämmelsen Natur (allmän platsmark) kan komma att påverkas av såväl intilliggande kvartersmark som genom anläggande av gång- och cykelvägar, trappor, räddningsväg, dagvattenanläggningar med mera. Kulturmiljölagen är en bevarandelagstiftning – fornlämningar och deras miljö ska i möjligaste mån bevaras för framtida generationer.

Länsstyrelsen anser att kommunen behöver utveckla och förtydliga sitt resonemang kring berörda fornlämningars värde och planens förväntade effekter och konsekvenser för kulturmiljön. Exempel på innehåll som behöver förtydligas är utvärderingskriterier och bedömd påverkan på kulturmiljön (MKB tabell 6, avsnitt 8.5.2). Till stöd för denna analys bör sakkunnig kompetens anlitas.

De aktuella fornlämningarnas utbredningar inte är fastlagda, och de kan vara större än den nuvarande markeringen på kartan. För att det ska vara möjligt att bedöma planförslagets påverkan på fornlämningar och på vilket sätt exempelvis byggrätter kan anpassas efter fornlämningarna behöver dessa förundersökas i avgränsande alternativt i borttagande syfte. Alla fornlämningar har ett omgivande lagskyddat fornlämningsområde som syftar till att bevara fornlämningen och ge den ett tillräckligt utrymme med hänsyn till dess art och betydelse (2 kap 2 § KML).

Arkeologiska förundersökningar görs inom ramen för planarbetet. Om det behövs ytterligare arkeologiska undersökningar för att det ska vara möjligt att genomföra detaljplanen görs detta efter att en detaljplan har vunnit laga kraft.

Eftersom den uppdragsarkeologiska processen kan vara mycket tidsödande bör kommunen i god tid ansöka om tillstånd till ingrepp i fornlämning. Tillståndsansökan finns på webben:

[Ansök om tillstånd för ingrepp i eller vid en fornlämning | Länsstyrelsen](#)

Planbeskrivningen bör slutligen kompletteras med generell information om fornlämningars lagskydd och krav på tillståndsprövning enligt kulturmiljölagen, samt behov av fortsatta arkeologiska åtgärder i samband med den aktuella planen.

Undersökning om betydande miljöpåverkan

Kommunen bedömer att förslaget innebär betydande påverkan på miljön och länsstyrelsen instämmer med denna bedömning. Kommunen har genomfört ett avgränsningssamråd med länsstyrelsen. Se Diare nr 44942-2023.

De som medverkat i beslutet

Företrädare för civilt försvar och beredskap-Miljö-, Natur-, Vatten- samt samhällsavdelningen samt avdelningen har bidragit till beredningen av detta yttrande. Beslutet har fattats av planhandläggare Johanna Severinsson

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Bilaga för kännedom:

Kopia av yttrande till Länsstyrelsen från SGI, daterat 2025-06-11

Kopia (utan bilaga) till:

SGI, David Rudebeck
Trafikverket, Mikael Hackzell

Länsstyrelsen/

Natur- och vattenavdelningen, Martin Goblirsch, Josefin Dannerstedt
Miljöavdelningen, Robert Jalvin
Samhällsavdelningen, kulturmiljöenheten, Pernilla Morner
Avdelningen för civilt försvar och beredskap, Linda Tofeldt
Funktionschef Plan och bygg, Nina Kiani Janson